Lūgumrakstu komiteja

22.1.2010

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

Temats: Lūgumraksts Nr. 0897/2007, ko iesniedza Polijas valstspiederīgais *Janusz Wilczynski* , par Polijas iestāžu neatbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2003/35/EK, ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē, un Padomes Direktīvai 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu saistībā ar Polijas dienvidos paredzēto automaģistrāli

1. Lūgumraksta kopsavilkums

Lūgumraksta iesniedzējs atsaucas uz paredzēto A-4 automaģistrāli no Polijas-Vācijas līdz Polijas-Ukrainas robežai, kuras posms *Zgorzelec-Krzyzowa* ietekmēs lūgumraksta iesniedzēja īpašumus *Nowogrodziec* pilsētā un *Boleslawiec* (Lejassilēzija). Lūgumraksta iesniedzējs uzskata, ka, apstiprinot projektu, Lejassilēzijas iestādes ir pārkāpušas vairākus Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/35/EK, ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē, un Padomes Direktīvas 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu noteikumus. Lūgumraksta iesniedzējs apgalvo, ka šādi ES vides tiesību aktu pārkāpumi Polijā ir plaši izplatīti, norādot, ka direktīva par ietekmes uz vidi novērtējumu ir pārkāpta saistībā ar A-2 automaģistrāles pagarinājumu cauri Varšavas piepilsētai *Ursynów*. Viņš tādēļ aicina Eiropas Parlamentu nodrošināt atbilstību ES tiesību aktiem šajā jomā kopumā un jo īpaši attiecībā uz būvdarbiem, ko veic ceļa posmā starp *Zgorzelec* un *Krzyzowa* pilsētām.

2. Pieņemamība

Atzīts par pieņemamu 2008. gada 16. februārī. Komisijai pieprasīta informācija saskaņā ar Reglamenta 192. panta 4. punktu.

3. **Komisijas atbilde**, kas saņemta 2008. gada 26. septembrī

„Lūgumraksts attiecas uz A-4 automaģistrāles jauna posma būvniecību starp *Zgorzelec* un *Krzyzowa* pilsētām.

Lūgumraksta iesniedzējs apgalvo, ka, pieņemot vides lēmumu par šā projekta būvniecību, Polijas varas iestādes pārkāpa Padomes Direktīvas 85/337/EEK[1] par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu noteikumus, kura grozīta ar Direktīvu 2003/35/EK, ar ko paredz sabiedrības līdzdalību dažu ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē un ar ko attiecībā uz sabiedrības līdzdalību un iespēju vērsties tiesā groza Padomes Direktīvu 85/337/EEK un 96/61/EK (turpmāk tekstā — "IVN direktīva"). Lūgumraksta iesniedzējs uzskata, ka tā kā investīciju projekts tiks īstenots uz viņa īpašumā esošas zemes, pret viņu jāattiecas kā pret direktīvā definēto "attiecīgo sabiedrības daļu". Attiecīgi viņš apgalvo, ka Polija ir pārkāpusi IVN direktīvas noteikumus attiecībā uz sabiedrības informēšanu (proti, 6. panta 2. punkts, 4. punkts un 5. punkts, kā arī 9. pants un 10.a pants), jo Polijas varas iestādes neinformēja viņu un vietējo sabiedrību par *Voivode* (rajona padome) 2006. gada 9. novembra vides lēmumu, kā rezultātā viņam netika piedāvāta faktiska iespēja piedalīties administratīvajās procedūrās, kā noteikts direktīvā. Konkrētāk, lūgumraksta iesniedzējs apgalvo, ka informācija par *Voivode* lēmumu netika publicēta nevienā no plaši lasītajiem vietējiem laikrakstiem (piemēram, *Slowo Polskie, Gazeta Wroclawska*), turklāt *Nowogrodziec* un *Boleslawiec* pašvaldībās nebija izvietoti nekādi paziņojumi saistībā ar šīm investīcijām, kas saskaņā ar lūgumraksta iesniedzēja pausto ir ierasti veidi attiecīgā reģiona iedzīvotāju informēšanai. Lūgumraksta iesniedzējs arī izvirzīja jautājumu par celtniecības darbu uzsākšanu pirms valsts iegādājās viņa zemi.

Komisija vēlas atzīmēt, ka saistībā ar attiecīgo ieguldījumu ir reģistrēta arī sūdzība par sabiedrības līdzdalības jautājumu.

Ietekmes uz vidi novērtējums

IVN direktīvas noteikumi cita starpā attiecas arī uz ceļu būvniecības projektu ietekmes uz vidi novērtējumu. Šīs procedūras būtiska sastāvdaļa ir sabiedriskā apspriešana. Tomēr saskaņā ar iedibināto Eiropas Kopienu Tiesas praksi (*lieta C-396/92, Bund Naturschutz; lieta C-81/96 Haarlemmerliede*), IVN direktīva nav piemērojama tādos gadījumos, kad attīstības saskaņošanas procedūra tika uzsākta pirms datuma, kurā direktīva stājās spēkā.

Komisija ir rūpīgi izskatījusi lūgumraksta iesniedzēja iesniegto informāciju gan lūgumraksta, gan sūdzības ietvaros. Izskatot iesniegtos dokumentus, redzams, ka ieguldījuma procedūra tika sākta 90. gadu vidū, tādējādi projekta saskaņošanas procedūra tika uzsākta ilgi pirms datuma, kurā IVN direktīva stājās spēkā Polijā, kas notika 2004. gada 1. maijā.

Turklāt Komisija vēlas informēt Eiropas Parlamentu, ka tā jau ir uzsākusi pārkāpuma procedūru attiecībā uz sabiedriskās apspriešanas noteikumiem, pamatojoties uz to, ka IVN direktīvas noteikumi Polijas tiesību aktu ietvaros netiek pilnībā ievēroti. Ir jāuzsver, ka tas ir vispārējs neatbilstības gadījums, kas nav saistīts ar konkrēto projektu. 2006. gada 4. jūlijā Polijai tika nosūtīta brīdinājuma vēstule (pirmais rakstveida brīdinājums). 2006. gada 4. septembrī Polijas varas iestādes sniedza atbildi. Novērtējot Polijas sniegto atbildi kā neapmierinošu, Komisija 2007. gada 29. jūnijā nosūtīja brīdinājuma vēstuli (otro rakstveida

[1] OV L 175, 5.7.1985., 40.–48. lpp.

brīdinājumu).

ES finansējuma iesaistīšana

Attiecībā uz Kopienas finansējuma jautājumu, ko lūgumrakstā Komisijai izvirzīja lūgumraksta iesniedzējs, vēlētos atzīmēt, ka, lai saņemtu ES finansējumu, ir pilnībā jāatbilst ES vides tiesību aktu noteikumiem, ieskaitot IVN direktīvas sabiedriskās apspriešanas procedūras. "A4 automaģistrāles *Zgorzelec-Krzyzowa* posma būvniecība" 2004. gadā tika apstiprināta līdzfinansējumam no Kohēzijas fonda atsauces 2004/PL/16/C/PT/004 ietvaros. Tomēr, tā kā 2004. gadā, kad projekts tika iesniegts Eiropas Komisijai līdzfinansējuma saņemšanai, IVN direktīvā noteiktās procedūras nebija izpildītas, un tika noteikts, ka maksājumi ir atkarīgi no dalībvalsts pienākuma nodrošināt Eiropas Komisijai pierādījumu par atbilstību IVN direktīvai. Līdz šim brīdim Polijas varas iestādes nav iesniegušas pietiekamu informāciju, apliecinot atbilstību galvenajiem IVN direktīvas noteikumiem, un attiecīgi šim projektam no Kohēziju fonda nav veikti nekādi maksājumi. Kad Polijas varas iestādes iesniegs informāciju, pirms jebkādu Kopienas līdzekļu piešķiršanas tā tiks rūpīgi izskatīta attiecībā uz atbilstību ES vides tiesību aktiem.

Jautājums par kompensāciju par zemi

Komisija gribētu atzīmēt, ka jautājums par kompensāciju par zemi un fakts, ka būvniecības darbi tika uzsākti pirms zemes iegādes, neietilpst Komisijas kompetencē, jo šis jautājums ir pilnībā dalībvalstu atbildības jomā.

Secinājumi

Attiecībā uz lūgumraksta iesniedzēja atklāto problēmu IVN direktīvā noteiktās sabiedriskās apspriešanas jomā Komisija jau ir rīkojusies saistībā ar Polijas tiesību aktu noteikumu neatbilstību IVN direktīvas prasībām attiecībā uz publisku apspriešanu. Komisija saprot, ka Polijas varas iestādes šobrīd gatavo likumdošanas priekšlikuma projektu, kas vērsts uz Komisijas brīdinājumā izvirzīto apgalvojumu risināšanu."

4. Komisijas papildu atbilde, kas saņemta 2010. gada 22. janvārī

„2009. gada 10. augusta vēstulē un 2009. gada 10. septembra faksa sūtījumā Lūgumrakstu komitejai lūgumraksta iesniedzējs iesniedza jaunus dokumentus saistībā ar lūgumrakstu. Vēstulē lūgumraksta iesniedzējs izteica neapmierinātību ar Komisijas rīcību, paužot uzskatu, ka Komisijas lēmums lietu slēgt ir priekšlaicīgs, jo šim projektam nav vides aizsardzības iestāžu atļaujas, turklāt lūgumraksta iesniedzējam nav piedāvāta īpašuma kompensācija. Pamatojoties uz iepriekš minēto, lūgumraksta iesniedzējs lūdz iejaukties Eiropas Parlamentu.
Lūgumraksta iesniedzējs bija pievienojis arī savu Komisijai adresēto 2009. gada 21. augusta vēstuli, kurā viņš aicina Eiropas Komisiju likt Polijai pārtraukt izmantot A-4 *Zgorzelec-Krzyżowa* automaģistrāli, pamatojoties uz jau iepriekš minētajiem priekšnoteikumiem (projektam nav vides aizsardzības iestāžu atļaujas), un apgalvo, ka ir pārkāpta Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību[1]. Visbeidzot

[1] OV L 206, 22.07.1992, 7. lpp.

iesniedzējs norādīja, ka līdz šai dienai ieguldītājs vēl nav iegādājies īpašumu, kurā tika veikti ieguldījumi.

Jāuzsver, ka 2009. gada 10. un 21. augusta vēstulēs Eiropas Komisijai izklāstītas līdzīgas problēmas iepriekš aprakstītajām.

Pirms juridiskās analīzes iesniegšanas Komisija vēlas noskaidrot faktiskos apstākļus. Pamatojoties uz pieejamo informāciju, Komisija secina, ka projektam ir izsniegta spēkā esoša vides aizsardzības iestādes atļauja saskaņā ar Polijas tiesību aktiem. Tātad apgalvojums, ka projektam nav vides aizsardzības iestādes piekrišanas, nav pamatots.

Attiecībā uz iespējamo IVN direktīvas pārkāpumu, kā teikts iepriekšējā paziņojumā, ievērojot Kopienu Tiesas praksi (lieta C-3926/92, *Bund Naturschutz*, lieta C-81/96 *Haarlemmerliede*), IVN direktīva nav piemērojama tādos gadījumos, kad attīstības saskaņošanas procedūra ir uzsākta pirms datuma, kurā direktīva stājās spēkā. Polijā IVN direktīvas prasības stājās spēkā no tās pievienošanās dienas Eiropas Savienībai, t.i., no 2004. gada 1. maija. Tā kā pieteikums šā projekta attīstības saskaņošanai tika iesniegts 1997. gadā, tātad pirms Polijas pievienošanās Eiropas Savienībai, ņemot vērā Kopienu Tiesas praksi, direktīvas prasības tam nav piemērojamas.

Attiecībā uz lūgumrakstā izvirzītajām problēmām saistībā ar IVN direktīvas sabiedriskās apspriešanas noteikumu neievērošanu Komisija jau ir veikusi pasākumus sakarā ar Polijas noteikumu neatbilstību direktīvas prasībām. Pēc šiem pasākumiem Polijas iestādes pieņēma jaunu likumu par piekļuvi informācijai par vidi un tās aizsardzību, sabiedrības līdzdalību vides aizsardzībā un ietekmes uz vidi novērtējumu, kas stājās spēkā 2008. gada 15. novembrī. Jaunais likums attiecīgi ir vērsts pret nepilnībām, kas norādītas procedūras pārkāpumu gadījumā.

Attiecībā uz lūgumraksta iesniedzēja apgalvojumu saistībā ar projektu par Dzīvotņu direktīvas iespējamo pārkāpumu, pamatojoties uz lūgumraksta iesniedzēja sniegto informāciju, Komisija direktīvas pārkāpumu nekonstatē. Turklāt no lūgumraksta iesniedzēja informācijas sūdzībā Komisijai varētu secināt, ka, viņaprāt, ir pārkāptas Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. un 4. punkta procedūras prasības. Šajā sakarā Komisija vēlētos atzīmēt turpmāk minēto. Saskaņā ar Tiesas nolēmumu lietā 209/04 *Komisija pret Austriju* Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. un 4. punktā minētās procedūras prasības ir obligātas dalībvalstīm tikai attiecībā uz tiem projektiem, par kuriem pieteikumi attīstības saskaņošanai ir iesniegti pēc direktīvas stāšanās spēkā attiecīgajā dalībvalstī, tātad Polijas gadījumā no 2004. gada 1. maija. Ņemot vērā iepriekšējos secinājumus par ieguldījumu procedūras sākumu šajā projektā un ievērojot iedibināto Eiropas Kopienu Tiesas praksi, Dzīvotņu direktīvas procedūras prasību pārkāpumu nevar konstatēt.

Lai gan iepriekš minētie Dzīvotņu direktīvas un IVN direktīvas noteikumi neattiecas uz šo projektu, Komisijas lēmuma pieņemšanai par finansējumu[1] nepieciešams, lai Komisija izvērtē projekta atbilstību EK tiesību aktu, jo īpaši IVN direktīvas, prasībām. Kā minēts iepriekšējā

[1] Komisijas Lēmums K(2004) 5578 (22.12.2004.)

paziņojumā, līdzfinansējuma apstiprinājums ir atkarīgs no atbilstības IVN direktīvas prasībām. Saskaņā Komisijai ar sniegto informāciju attiecībā uz šo projektu IVN direktīvas galvenās prasības ir izpildītas.

Turklāt Komisija vēlētos atzīmēt, ka tā kā projekts šķērso vairākas *Natura 2000* teritorijas, Polijas iestādes pauda ieinteresētību veikt kompensējošus pasākumus saistībā ar iespējamo kaitējumu, ko projekts varētu izraisīt sugām un biotopiem, kurus aizsargā EK vides tiesības. Vispirms kā kompensācijas pasākums tika panākta vienošanās ar Komisiju par divu jaunu īpaši aizsargājamo teritoriju noteikšanu līdz 2009. gada beigām. Bez tam attiecībā uz Kopienai nozīmīgajām teritorijām (*SCI*) sakarā ar to, ka Polija ierosināja Komisijai kontinentālā reģiona *SCI* sarakstā iekļaut jaunu teritoriju sarakstu, ir mainījies juridiskais statuss tām teritorijām, kuras šis projekts varētu būtiski ietekmēt. Šādu izmaiņu dēļ ieguldītājs pieprasīja vides aizsardzības iestāžu jaunu, papildu atļauju, jo Polijas iestādes vēlējās aplēst risku mazinošo pasākumu juridiski saistošos ietvarus attiecībā uz projekta iespējamo ietekmi uz Kopienas nozīmes teritorijām.

Attiecībā uz lūgumraksta iesniedzēja apgalvojumu par īpašumu kompensācijas trūkumu šajā teritorijā Komisija vēlas atsaukties uz savu iepriekšējo paziņojumu, kurā tā paskaidroja, ka jautājums par šādu kompensāciju neietilpst Komisijas kompetencē, jo šis jautājums ir pilnībā dalībvalstu atbildības jomā.

Tā kā attiecībā uz šīm investīcijām nekādi EK vides tiesību pārkāpumi nav konstatēti, un turklāt problēmas saistībā ar sabiedrisko apspriešanu, kas paredzēta IVN direktīvas noteikumos, ir atrisinātas, Komisija neuzskata, ka būtu vajadzīga turpmāka rīcība lūgumraksta iesniedzēja izvirzītajos jautājumos. 2009. jūnijā Komisija lietu šajā jautājumā slēdza."